

7 Číslice

I když jim říkáme arabské, nevyalezli je Arabové, nýbrž beze sporu Indové!

Na začátku středověku se v Evropě používaly ještě římské číslice. Například číslo 127 se zapisovalo 100+10+10+5+1+1, tedy CXXVII. Ale tento systém byl pro počítání velmi komplikovaný.

Arabové byli v kontaktu s Indy a převzali od nich číslice včetně nuly: každé hodnotě od 0 do 9 odpovídá jeden znak a ne kombinace znaků. K rozšíření indického systému a aritmetických operací, které umožňují, přispěl v 9. století Al Chwārizmī, perský učenec, jenž svá díla psal v arabštině. Evropané se s tímto systémem seznámili (prostřednictvím latinských překladů jeho matematického traktátu) počátkem 12. století. Nazývali je „arabské číslice“, protože nevěděli, že jejich původ je indický. Dnes nejsou paradoxně naše arabské číslice (1, 2, 3...) nejpoužívanější v arabském světě. Číslice 1, 2, 3 uvidíte spíše v hašhrebu a 1, 2, 3 spíše v hašreku. Pozor! Na rozdíl od písmen se čísla čtou zleva doprava dle indického směru četby!

egyptská měna

Indické číslice

Tyto číslice uvidíte všude na Blízkém východě. Bude lepší si je tedy připomenout:

.	0
١	1
٢	2
٣	3
٤	4
٥	5
٦	6
٧	7
٨	8
٩	9
١٠	10

Písmena ث, ت, ب

ب

Toto písmeno se nazývá **bá** a vyslovuje se jako české „b“ ve slově „bebíčko“.

na začátku: بدر   uprostřed: طبل   na konci: كتب

Všimněte si, že má převážně stejný tvar. Na začátku a uprostřed se „bá“ váže s písmenem, které po něm následuje, a proto ztrácí svůj oblouček: **ب → ب**

ت

Toto písmeno se nazývá **tá** a odpovídá hlásce „t“. Píše se jako „bá“, ale jak jste si již určitě všimli, místo jedné tečky dole má dvě tečky nahoře.

na začátku: تمر   uprostřed: ستار   na konci: بيت

Stejně jako „bá“ i „tá“ se váže s písmenem, které po něm následuje, a mění nepatrně tvar na začátku a uprostřed slova, kde má zkrácenou podobu: **ت → ت**

ث

Toto písmeno se nazývá **thá** a odpovídá hlásce „th“ v anglickém slově „three“. Píše se stejně jako „bá“ a „tá“, ale má tři tečky nahoře. Malá nápověda k zapamatování: „thá“ má tři tečky a vyslovuje se jako „three“ [tři].

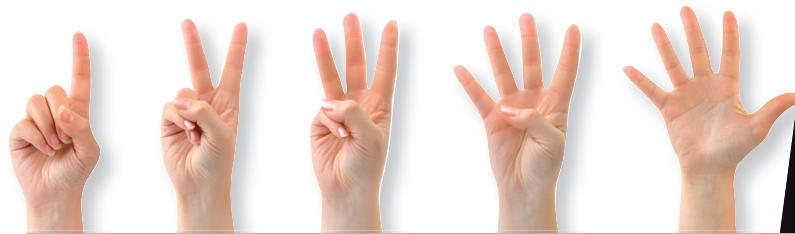
na začátku: تلج   uprostřed: نثر   na konci: مثلث

Na začátku a uprostřed slova ztrácí „thá“ koncový oblouček a pojí se s písmenem, které po něm následuje: **ث → ث**

Počítání od 1 do 10

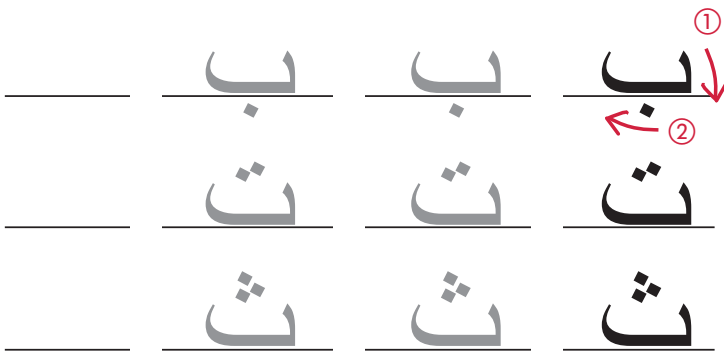
Napište do každého políčka odpovídající indickou číslici:

واحد wáhid	1	<input type="text"/>	ستة sitta	6	<input type="text"/>
اثنان ithnán	2	<input type="text"/>	سبعة sab'a	7	<input type="text"/>
ثلاثة thalátha	3	<input type="text"/>	ثمانية thamánija	8	<input type="text"/>
أربعة 'arba'a	4	<input type="text"/>	تسعة tis'a	9	<input type="text"/>
خمسة chamsa	5	<input type="text"/>	عشرة 'ašara	10	<input type="text"/>

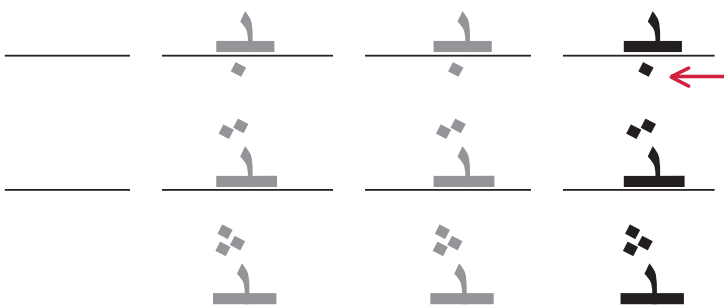

Tužku do ruky!

Ted' si procvičíme psaní písmen **ب** (bá), **ت** (tá) a **ث** (thá). Obtáhněte šedý nákras.

A uprostřed slova:

Pro ty nejlepší!

Jakou hodnotu má tato mince?

.....

Sifr

Slovo „cifra“ pochází z arabského slova **sifr** (prázdný, nula), které se také v latině přepisovalo jako „cifra“. Dalším slovem v češtině, které vzniklo z arabského **sifr**, je šifra. V angličtině a ve francouzštině pak arabské **sifr**, přepisované původně v italštině jako „zifero“, dalo vzniknout slovům „zero“ a „zéro“ (nula).
 Také připomenutí: indická nula, kterou nyní používají Arabové, se píše jako tečka (•), zatímco • znamená „pět“.

Arabské sudoku

	٦		٢	٥		٨		٩
٨		٤		٣	٧			
٥			١			٤	٧	
٦			٧	٨		٥	٤	
		٩				١		
	٣	٥		١	٦			٨
	٥	١			٢			٤
			٨	٧		٣		١
٣		٨		٤	١		٥	